

Le Chemin, donderdag 25 september 2025

L'Esprit du Chemin trekt verder ...

Beste mensen,

Het pelgrimsseizoen 2025 loopt ten einde. Dat betekent ook dat wij nu echt verder trekken, naar Vézelay. Een goed moment, lijkt ons, om jullie weer even bij te praten.

VERHUISD

Op 22 september zijn wij verhuisd naar Vézelay! Voorlopig kamperen we daar in eigen huis. Improviseren hoort bij pelgrimeren, nietwaar?

Yvonne en René draaien de herberg de laatste week van dit seizoen (en hebben de herberg ook begin augustus al een week gedraaid). Op 1 oktober sluit de herberg 'officieel'. Daarna ontvangen ze nog een Waalse groep van negen pelgrims die op pad gaan om een overleden dierbare te herdenken.

Nadat de herberg op 12 juni officieel is overgenomen, is nu de praktische overdracht dus bijna rond. Begin oktober halen wij onze laatste spullen op. Later die maand vieren we samen met Yvonne en René de overdracht, in beperkte kring, in Nederland.

We kijken terug op heel bijzondere maanden, hier en daar, heen en weer, afbreken en opbouwen, afscheid nemen en opnieuw beginnen. Echt geweldig hoeveel hulp we steeds hebben gehad bij al deze bewegingen. Onze speciale dank aan Frida en Albert, die in totaal 15 weken in de herberg hebben gewerkt en het ons mogelijk maakten om de overstap naar Vézelay te maken! Veel dank ook aan Maria, Patrick, Ety, Yvonne, Joke en Hannie die in de tweede helft van het seizoen als herbergiers meewerkten.

HET SEIZOEN

Naast de pelgrims uit Frankrijk, Nederland, België en Duitsland ontvingen we pelgrims uit de VS, Nouvelle-Calédonie, Québec, Japan, Nieuw-Zeeland, Canada, Spanje, Zwitserland, Oostenrijk en Mexico.

Slawek vertrok te voet uit Polen. Na het overlijden van zijn vrouw en zijn dochter kon hij thuis geen rust meer vinden. Vorige week kregen we een selfie van hem, met de kathedraal van Santiago op de achtergrond: "Yesterday after 135 days of hiking and after covering 3360 km I reached my destination. Greetings from Santiago!" Dat blijft bijzonder: al die verschillende motieven en verhalen van pelgrims.

De eerste maanden waren gewoontegetrouw de drukste maanden. We ontvingen ongeveer even veel pelgrims als voorgaande jaren. Halverwege het seizoen was er ineens een kentering: er kwamen (veel) minder pelgrims, ook in vergelijking met andere jaren. Wat was er aan de hand? Waren het de hittegolven? We zouden zelf ook niet graag zijn gestart met zulke temperaturen ... Maar ook daarna bleef het heel rustig.

"Het is een trend op de hele Voie de Vézelay", vertelden Régine en Coline, moeder en peetdochter, die vanuit Santiago terugliepen. Twee heel bijzondere gasten. Nadat haar

ouders afstand van haar namen verbleef Coline in veel kindertehuizen en klinieken. En zij stond onder stevige medicatie. Régine had gemerkt dat het lopen haar goed deed en zo ontstond het plan om samen de camino te lopen: van Sarria naar Santiago en daarna terug naar huis, in België. Ze waren nu 3,5 maand onderweg en Coline was medicatie vrij! Prachtig hoe die vrouwen samen dit avontuur ondernamen, tegen het advies in van het hele medische circuit, behalve ... die ene, gepensioneerde huisarts.

Terug naar die kentering: wat is er aan de hand? Wie het weet mag het zeggen. We denken terug aan 2016, ons derde seizoen in Le Chemin. Ook toen was er een flinke dip, alsof de weg was afgesloten. Herbergiers belden elkaar op om te vragen wat er aan de hand was. Maar in 2017 waren er weer even veel pelgrims onderweg als in 2015 ...

Pères de famille

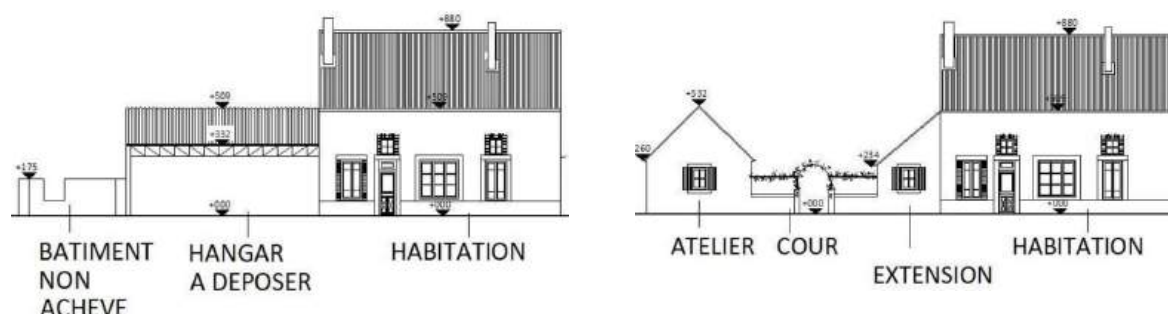
Dit jaar ontvingen we maar liefs 31 mannen, in een geweldige sfeer. Sinds 2014 is er een dierbare vriendschap gegroeid met deze steeds wisselende groep mannen uit een voorstad van Parijs. Ook dit jaar liepen Kees en Marcel, twee oud-collega's van Huberta, mee met hun pelgrimstocht naar Vézelay. Het was opnieuw warm en traditiegetrouw ontvingen we de mannen met vlierbloesemlimonade met citroenen en ijsblokjes. 's Avonds heeft de groep onze 'nieuwe' kelder ingewijd. Daar stonden we dan, schouder aan schouder. De priester sprak een kort gebed, waarna de mannen een Maria-lied zongen. Wat een indrukwekkend en ontroerend moment. [Dit is een impressie, gemaakt door Albert.](#)

Tekenweek

Na het succes van de eerste tekenweek (vorig jaar) en van twee overvolle workshops op de landelijke dag van het Nederlands Genootschap van Sint Jacob (dit jaar), verwachtten we veel aanmeldingen. Maar helaas ... Bovendien kregen we op een laat moment enkele afzeggingen. Wat nu? Uiteindelijk besloten Albert en Huberta om zelf mee te doen, zo waren er toch voldoende deelnemers. Het was een voorrecht om op die heerlijke eigen plek mee te doen met zo'n leuke cursus. Hoewel wij best wat creatieve vorming hebben was het fijn om te merken dat de Antwerpse pelgrim en kunstenaar Liesbet ons opener en spontaner kreeg: "Gewoon doen: speel, probeer, laat je gaan". Geweldig! [Dit is een impressie, gemaakt door Albert.](#)

GRAVEN, BREKEN en .. WEER OPBOUWEN

Bij de aanvraag van de bouwvergunning hebben we, onder heel veel meer, deze tekeningen ingediend van 'nu' (links) en 'straks' (rechts):

Het verschil is groot. En dan is dit nog alleen de voorkant, buiten ... We schreven al eerder dat 'onze' aannemer pas in april komend jaar aan de slag kan. Maar intussen hebben we veel zelf kunnen doen, met veel hulp. Een impressie:

- '**cabanon**' (de aanbouw rechts onderaan het huis (= 'habitation'), niet op tekening): het half verrotte dak en het zoldertje zijn afgebroken, muren zijn gerepareerd en (deels) afgebikt, een nieuw dak is gemaakt. Dank jullie wel, Frits, Marcel, Kees en René;
- '**batiment non achevé**': een graafmachine heeft een grote sleuf gemaakt aan de voor- en zijkant, waarna we de muren hebben schoongemaakt, geteerd en voorzien van een coating. We hebben een afwatering gemaakt en we zijn begonnen met het dichtens van de sleuf. Binnen hebben we de fundering op hoogte gemaakt voor de nieuwe vloeren, waarna we zand hebben gestort. Dank jullie wel, René, Joke en Ruud;

- '**habitation**' / **zolder**: we hebben enkele grote gaten in de muren dichtgemetseld en het dak van binnen geïsoleerd, met aluminium frames en glaswol. (Wat een klus, in de hitte, en niets is recht.) Daarna hebben we de eerste gipsplaten aangebracht. Dank jullie wel, René, Rob en Ruud;
- '**habitation**' / **zolder**: het frame voor een 'pantry' is klaar én een centrale voor alle electriciteit, in de nieuwe koof om de schoorsteen. Dank jullie wel, Ruud en Wiegert;

- '**habitation**' / **salon**: we hebben de wanden schoongemaakt en deels afgebikt. De opening naar het balkon, straks via twee nieuwe deuren, is deels klaar;
- '**habitation**' / **kamers**: klaar om in te wonen, na schoonmaken, verven, kasten plaatsen, electriciteit repareren, etc., etc. Dank jullie wel, Anne, Jelle en Wiegert;
- '**habitation**' / **badkamer**: we hebben de wanden schoongemaakt en deels opnieuw getegeld, een nieuwe douchebak is geplaatst (!). Dank jullie wel, Ruud en Wiegert.
- '**habitation**' / **muren achterkant**: ooit is een cementlaag aangebracht tegen de buitenmuur, zoals bij veel huizen in Frankrijk. Helaas sluit cement het vocht in de muren op. Alles moet er dus weer af om daarna een pleisterlaag op basis van kalk te kunnen aanbrengen (of de muren te voegen). Een enorme klus, maar het vordert goed.

- ondertussen deden we veel andere klussen, waaronder het weghalen van onze spullen uit de herberg, die daarna weer een plekje kregen in Vézelay, in de tijdelijke opslag bij Marja en Nico, of bij de vuilstort. Dank jullie wel, herbergiers.
- een bijzondere klus was het verhuizen van de camino-mijlpaal naar Vézelay. Jack, de maker ervan, was er speciaal voor naar Le Chemin gekomen. Dank! Ook het weghalen van het pelgrimsbeeld was een mooi symbolisch moment.

WIJNOOGST

Eind augustus hebben we onze druiven geoogst. Eind augustus ... Dit jaar waren 'les vendanges' overall vroeg, maar bij ons was het extra vroeg. Ondanks alle goede zorgen verscheen dit jaar opnieuw oidium, een schimmelziekte, in ons wijngaardje. De keus is dan: snel oogsten, met het risico dat het suikergehalte van de druiven nog te laag is, of laten hangen, met het risico dat steeds meer druiven worden aangetast. We hebben dus gekozen voor het eerste. Maandag 25 augustus was het zover. We hebben een dag lang met vijf mensen gewerkt. [Dit is een impressie, gemaakt door Albert.](#)

In totaal hebben we 140 liter sap geperst. Dat is 50% van ons recordjaar, maar ook 17,5 keer het resultaat van vorig jaar! Helaas was het suikerpercentage te laag voor een goede wijn. We hebben daarom besloten om het meeste druivensap te pasteuriseren. Van de rest maken we nu een ratafia, met alcohol van onze druiven van 2023 (52%) en onze appels van 2024 (48%). Komend jaar is er dan een lekkere ratafia van circa 17%.

DE WEG MAKEN WE AL LOPENDE

Tja, daar zitten we dan in onze nieuwe 'inspiratieplek voor pelgrims'-in-aanbouw. Voorlopig is het vooral kamperen in een bouwput ... Inspiratieplek? Wat houdt dat dan in?, vragen sommigen ons. Logisch. We gaan het ontdekken. De inspiratie is er, de plannen komen met de tijd, vast en zeker. Zo ging het in Saint-Jean-Pied-de-Port. En zo ging het daarna in Le Chemin.

Antonio Machado dichtte het al: 'Wandelaar, er is geen weg, de weg maak je al lopende'. 'Caminante, no hay camino ...'. Vrolijk zingend trok onze pelgrim verder, op het laatste schutblad van het boek dat we schreven om ons jubileum als herbergiers te vieren. We presenteerden Reizen langs de sterrenweg twee jaar geleden. Eén jaar daarvoor was het idee ontstaan om verder te trekken, tijdens een korte vakantie aan de Loire, na het seizoen. We wilden graag nog één andere pelgrimsetappe ondernemen, in Vézelay. En kijk eens, nu zitten we er. Fantastisch, toch?

Tijdens de Najaarsbijeenkomst van het Genootschap, op 8 november in Roermond zal L'Esprit du Chemin aanwezig zijn met een speciale een Vézelay-stand op de informatiemarkt. Komende de winter gaan we onze plannen verder uitwerken, waaronder een nieuwe website.

Hartelijke groeten,
Arno en Huberta

Heb je opmerkingen over deze nieuwsbrief of suggesties voor het vervolg in Le Chemin en/of Vézelay? Wil je nog meehelpen op één van beide plekken? We horen graag van je: info@espritduchemin.org